

Warszawa, 24-11-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.510.76.2022.PKR

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Ministerstwo Sprawiedliwości

ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich zwrócił się Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce, wskazując na problemy, z jakimi mierzą się tłumacze przysięgli, w szczególności brak ustalenia terminu wypłaty wynagrodzenia za dokonane tłumaczenie oraz brak waloryzacji przyznawanych za tłumaczenie stawek. Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce wskazał, że podejmował próby zainteresowania Ministerstwa Sprawiedliwości wskazanymi wyżej kwestiami, jednak dialog taki nie został przez resort podjęty.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich powyższe problemy zasługują na uważną analizę, gdyż praca, jaką wykonują tłumacze przysięgli, ma ogromny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości, w tym sprawność i szybkość postępowań sądowych.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że tłumacz przysięgły wykonuje tłumaczenie na podstawie postanowienia sądu o jego powołaniu do danej sprawy. Po wykonaniu swojej pracy wystawia rachunek/fakturę za wykonane tłumaczenie i od tego momentu zaczynają biec dla tłumacza terminy opłacenia podatków: zaliczki na podatek dochodowy oraz składki zdrowotnej (art. 19a ust. 5 pkt 1 lit. d) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług; Dz.U. z 2022 poz. 931 ze zm.). Obowiązujące przepisy nie przewidują jednak terminu, w którym sąd winien na podstawie wystawionego rachunku przyznać tłumaczowi przysięgiemu wynagrodzenie. Jak wskazuje Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce, często występują wielomiesięczne opóźnienia w wydawaniu przez sądy postanowień w przedmiocie przyznania wynagrodzenia. Dodatkowo, należy wziąć pod uwagę takie czynniki, jak możliwość zaskarżenia takiego postanowienia przez strony, czas przeznaczony na doręczenie postanowienia uczestnikom postępowania i w rezultacie kolejne długotrwałe oczekiwanie na uprawomocnienie się orzeczenia. Dopiero po tych czynnościach następuje przekazanie faktury do księgowości, celem wypłaty wynagrodzenia.

Wszystkie wyżej wskazane proceduralne kwestie są, zdaniem Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych w Polsce, niesprawiedliwe i godzą w podstawowe prawo człowieka do pracy i godziwego wynagrodzenia. Tłumacze przysięgli mają świadomość, że zasadnym jest dokonanie przez sąd czynności sprawdzających po wystawieniu przez tłumacza rachunku, jednak zwracają uwagę, że liczba czynności proceduralnych, jakie się z tym wiążą, winna zostać ograniczona, by przyspieszyć wypłatę wynagrodzenia. Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce zwraca przy tym uwagę, że należy poddać pod rozwagę możliwość wprowadzenia regulacji określających terminy wypłaty wynagrodzenia tłumaczom przysięgłym za zlecenia wykonane na rzecz organów wymiaru sprawiedliwości i administracji publicznej w ramach prowadzonych postępowań.

Kolejną kwestią, budzącą zainteresowanie tłumaczy przysięgłych, jest waloryzacja stawek za sporządzone tłumaczenie wysokości wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Zagadnienie to reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2021 r. poz. 261). Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce podkreśla, że stawki zostały co prawda zaktualizowane w roku 2019, jednakże postulat organizacji tłumaczy o zawarciu w rozporządzeniu postanowienia o waloryzacji stawek, np. o inflację roczną, nie został uwzględniony na etapie prac nad rozporządzeniem.

Rzecznik Praw Obywatelskich pragnie zwrócić uwagę, że tłumacz przysięgły pełni ważną rolę w postępowaniu sądowym. Od jego wiedzy i umiejętności często zależą dalsze czynności podejmowane przez sąd, co ma niewątpliwie wpływ na realizację konstytucyjnego prawa do sądu w rozsądnym czasie (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Trzeba też podkreślić, że długotrwałe oczekiwanie na wypłatę honorarium za wykonane zlecenie godzi w prawo tłumaczy przysięgłych do wynagrodzenia oraz może zniechęcać kandydatów do wykonywania tego zawodu. Dlatego też podniesione przez tłumaczy przysięgłych problemy zasługują na rozważenie.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o odniesienie się do powyższych uwag oraz o rozważenie podjęcia odpowiednich działań legislacyjnych. Proszę o poinformowanie Rzecznika o zajęтым stanowisku w terminie ustawowym określonym w ustawie o RPO.

Z wyrazami poważania

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/